

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. december 8

Csütörtök.

XXIII évfolyam 98. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasáb a petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

Nyugalom.

(Dsk.) Hiába a mesterkedés tettel és szóval, — céltalan a taktikázás perversitása. Hiába akarják főlabajgatni az u. n. közvéleményt. Nem mozdul. Nem reagál a suggesziókra, az erőszakos injectiókra se.

Feneketlen a nyugalom a közéletben. Ha próbálják fölhergelni, kicsattan, de minden érték és súly nélkül.

Mondva csinált, belediktált minden kísérlet arra, hogy országos alkotmány-sérelem, forradalmi láz-anyag formálódjék abból a szomorú kényszerűségből, a mire az ország parlamenti többségét a jövőendő érdekében a tulbizakodott maniákusság rászorította.

És ennek a nyugalomnak mélyebben fekvő okai vannak, semmint a felületes szemlélő képzele.

A közmondás szerint a disznóláb is elsül, — és ha ez igaz, — akkor visszafelé is elsülhet.

Az obstrukció dühöngött harmadfél éven át. Elsöpört kormányokat. Learatott éretlen vetéseket. Ki boronálta a magvakat is. Óriási anyagi és erkölcsi pusztítást hagyott maga után. Alig tudja ez a szerencsétlen ország kiheverni.

De ki is fogja tudni, ha béke és nyugalom nyujtanak segítő kezet pótlására,

ujjá élesztésére mindannak, mi a rög alá van temetve, de a mit a nemzeti önértet napjának összes sugarai új életre hívhatnak.

Ámde a sugaraknak, mert egy forrásból löveltetnek alá, össze kell tartaniok.

Nem szabad perzselniök. Csak élesztgetniök kell.

Aszályt nem boríthatnak a termő mezőkre. Lényha eső után kell fölmelegíteniök a talajt, csirába szökkeneniök a magokat.

Forrón csak akkor tüzzenek, a mikor a természet törvényei parancsolják, — enyhén akkor, a mikor az élet-adás föltételei követelik. Csak így lehet igazi váltógazdaság, dus terméssel, bő aratással a politika szántóföldjein is.

Ezt az életelvet, a maga gazdaságilag kiforrott, viharpróbálta ösztönével, a magyar nép a mostani nehéz időkben gyakorlatilag is magáénak vallotta és bizonyította.

Nem csinál vihart, mert félti a vetését. Nem dörög, mert égzengő villámok tönkre silányíthatják verejtékes munkáját. Nem háborog, mert földje kiveti méhéből a magot, a mit féltő gondnal, nagy fáradtsággal vetett beléje.

Ezért van hát nyugalom, a mit nem lehet fölkorbacsolni még azoknak sem, a kik a népkedély fölajzott hurjain szoktak könnyelműen játszodozni.

Fölturkálják a szenvedélyeket. Kénytelen-kelletlen beleharapnak a keserű almába tisztelt polgártársak.

Népgyűléseken az összetoborzott „fezsítsd meg”-et kajábanak a hazaáruló kormányra.

Ezzel szemben a komoly, nem momentán összezsúfolt testületek, batóságok kénytelenítve érzik magokat szintén nyilatkozni. Bizalmat, elismerést nyilvánítanak.

Valljuk meg, hogy ez csak kontrája és helyes mederbe terelése akar lenni a fölheccelt tömegszendélynek, — semmi egyéb.

Az ország nyugalmat akar, kíván, követel.

Nem bánja, hogy le van törve a cédaság, azt sem, hogy az erőszakhoz mért fegyverekkel.

Nem lehet ebből, se forradalmat, se országos politikai válságokat kovácsolni. Még hangulatot se. Az is elernyed, mesterséges.

Ne bolonduljanak tehát országszerte, országrovására.

Vegyük higgadtan alapul a tényeket s a mi hazafias hév forr bennünk: egyessük éretlen hecc helyett a közös munkára.

TÁRCA.

Csókokról.

I.

Ha szenvedélyes vágygyal
Ölel a karom által
Te csak nevetesz.

És elszorul a leltem
És fájón hinni kezdem
Hogy nem szeretsz.

A lángba borult vérnek
Az izzó szenvedélynek
Nyomát se érzed.

Hídeg marad az ajkad
Hídeg közöny ül rajtad
Nincs neked véred?

II.

Nem tudsz érezni tán még?
Vagy Isten tudja, már rég
Kilobbant minden lángod?

Szemérem tart-e vissza
Vagy multad sötét titka —
Mért nem felelsz?

Csak mosolygysz e szókra
S míg ajkad nyujtód csókra
Egyre nevetesz.

III.

Tudom, hogy úgy, ahogij én téged
Te nem szeretted soha engem
Tudom, hogy soha meg nem érted
Az én szerető, tiszta leltem.

Hogy te vagy nekem az adósom
Tudom, hogy soha meg nem érzed
S hogy nyomorult lettem miattad
Tudom, hogy soha meg nem érted.

IV.

Tudom nagyon jól, hogy miattad
Vesztettem mindent e világon
S azt is tudom, hogy te miattad
Kell idő előtt sirba szállnom.

Mindent tudok, csak egyet még se
Nem tudlak elfeledni téged,
S csókot esengve ajkaidról
Ugy várom majd a szörnyű véget.

V.

A sorsomat sejtem előre
Boldogtalan leszek tevéled.

Előre tudom mily sötét lesz
Mily rideg lesz nekünk az élet.

Nem lesz sugár, se meleg abban
Csak csillagoltó zord sötétség
S mint szörnyű bűnök büntetése
Nyomunkba jár mindég a kétség.

VI.

Egymást fogjuk gyötörni mindég
A csóknak nem soká lesz méze
S vak gyűlölettel mártogatjuk
A gyűlkokat egymás szívébe.

Igy lesz! És mégis alig várom
Hogy gyötörhessük egymást végre,
Az első egy-két édes csókért
Jöhet az örök gyász cserébe.

Vértessy Gyula.

Szekeres Ábel.

Irta: Jakab Ödön.

A minap reggel még az ágyban heverésztem,
mikor betoppán hozzám a szolgáló:

— Instálom, egy ember keresi a tekintetes urat. Most jött a vasuton.

— Hogy híjják?

— Hieronymi miniszter Pozsonyban. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter vasárnap megjelent a pozsonyi szabadalvüpart gyűlésén és szabadságszerű beszédet mondott a politikai helyzetről.

A beszéd fényes apologiája volt a házszabályok módosításának és a kormány erre irányuló akciójának. Meggyőző érvek sokaságával és az ellenzék vádjainak komoly cáfolatával támogatta az illusztris szónok beszédének azt a vezérgondolatát, hogy éppen a valódi és helyesen értelmezett szólásszabadság biztosítása sürögösen megkövetelte a féktelen obstrukció lehetetlenné tételét, amit más uton, mint a melyet a kormány követett, nem lehetett volna elérni. A beszéd abban a férfas kijelentésben csúcsosodott ki, hogy a kormány küzdelme nemzeti jelentősége tudatában, az obstrukció elől semmi esetre sem fog meghátrálni. Az a viharos helyeslés, mely ezt a kijelentést követte, tanúbizonysága volt a beszéd kelte mélyes hatásának.

Az ellenzék vasárnap egész esomó vidéki városban tartott gyűlést. Legnagyobb apparátussal rendezték a győri tiltakozó gyűlést, a melynek Apponyi Albert gróf és Kossuth Ferenc beszédei adnak jelentőséget.

Bizalom a kormánynak. Tisza István gróf kormányelnök ujabban a következő üdvözlő táviratokat kapta:

Oklándról a szabadalvüpart; Vagujhelyről, a vagujhelyi kerület hazafias választóközösségétől; Eperjesről a város szabadalvüpartjától; Póstyén a járási szabadalvüpartjától; Okörmezéről a szabadalvü választótól; Nagradról a szabadalvüparttól; Német bogsánról a bogsáni szabadalvüparttól; Edelenyről a kerületi szabadalvü polgaraitól; Vikony-Göszterényről, a közéleti képviselő testületétől; Zubrohl várról, a közéleti képviselőtestületétől. Kövesd, a közéleti hazafias polgaraitól; Dragos, Hosszú és P. tras és Kiskom és községek képviselőtestületétől és Temes var negye jegyzői karától; és Podmaneky Frigyes barát a szabadalvüpart elnökét üdvözlötték a lovrini, mátészalkai, színerváraljai, eperjesi, oklándi, póstyéni mezőteleudi, nagysomkúti, héthársi, maros-ujvári, nyitrai, nyitrai, verseci, törökbecsei és sádsi szabadalvüpartja.

A magyar népiskolai reformjavaslat se hogy sem tetszik a nemzetiségi agitátoroknak. Idebenn az országban is akéiöt indítanak ellene, de nem riadnak vissza attól sem, hogy izgatásuk színhelyévé a külföldet tegyék. Így arról értesülünk, hogy ugy Bécsben, mint Prágában a szláv egyetemi hallgatók tiltakozó gyűléseken hevesen kikelték a javaslat magyar hazafias szempontja ellen.

A német kereskedelmi szerződés körül forgó tárgyalások nem vezettek eredményre, sőt alig is sikerül megegyezést létesíteni, mert a mezőgazdasági vámkora nézve — a német agráriusok túlkövetelése következtében — megállapodni nem tudtak a szerződő államok képviselői. Így hát alighanem bekövetkezik a fennálló szerződésnek egy évre való felmondása.

Kis ipar, házi ipar.

A napokban az a híradás jelent meg a sajtóban, hogy Tallián földmívelésügyi miniszter a jövő év tavaszszán a városi ligeti mezőgazdasági muzeumban háziipar kiállítását rendeztet, amely vásárral lesz egybekötve, nyilvános szemlére kerül mindaz, amit a tél folyamán a háziipari kurzusokon készítenek. Mert ha kevés szó is esik róla, de falvainkban igen sok helyen még mindig folyik az a diesértrevaló akció, hogy a nép télen át könnyen elsajátítható téli keresetforrást ismerjen meg és a hosszú tél kényserű kegyelmét kényerszerző foglalkozással váltsa föl.

A földmívelésügyi miniszter, mikor a tavaszi kiállítás és vásár eszméjét végrehajtani rendelte, azon szempont mellett, hogy széles körben megismerjék a háziipari készítményeket és vásárolják is, meg az a szándék is vezet, hogy mire levele tárgyalanná válik egy olyan vélemény, mintha a mezőgazdasági háziipar a kisipar megerősítésére lenne.

A kiállítás nyilván fogja tanúsítani, hiszen a mezőgazdasági háziipar sem nem gerjeli, sem készítményeivel nem tántorítja fel, mintha a szakmai iparral versenyezni tudna és akarna. Mert nem is akar az az alapszövevény, Cija az, hogy ott, ahol a nyersanyagok közel vannak, ahol van fafa, ott kosarak, ahol van nád és sas, ott kosokat, gyékénykarokat készítenek. Felhasználják az eddig jobbra alomnak felhasználott kutorica eszűt, eszűkálnak a háziszükségletben felhasználható dolgokat. Szóval csak arra veti magát a mezőgazdasági háziipar, amire a mezőgazdasági foglalkozásban van szükség. Az ipar nem veti magát arra, mert nem is találja meg számítását, hogy például a megmagasozó szállítási alkalmasság fűzfakosarat, baronkiállításra szükséges kosokat és a nyerstermények forgalomba hozására szükséges kosokat-tárgyakat előállítsa. Ez nagyon alkalmas téli foglalkozás a télen földmivelőnek. A kisipar szorult helyzetét ugyan azzal még senki sem motiválta, hogy a földmivesember egyéb-

ként is jobbára csak a maga szükségleteinek céljaira élen által valami munkával eltöltötte az időt. Amint-hogy pl. Svájceban egy csöppet sem szorította meg az óraipart, hogy a Szentgotthárdhegy körüli svájci falvacskák lakói megannyi órákerék készítő háziiparosok, pedig hol állunk még mi attól és viszonyaink szerint sohasem leszünk ott, mert nálunk a háziiparnak egész más és speciális a célja. Mi nálunk a mezőgazdasági háziipar, ahogy kontemplálva van, nagyobb tiszteletben tartja az iparúzó egzisztenciáját és nem konkurrál vele semmi téren sem.

Mind több helyen rendeznek már mezőgazdasági háziipari kurzusokat. Tavaly is száználvalanig volt, Ezen a télen a számuk még jobban szaporodik és érdekes jelenség, hogy egy-egy ilyen kurzusra már a közel falvak dolgozni szerető földmívelői jelent keznek. Néhány kilométert taposnak nap-nap után a hóban, hogy megtanulják a kosárkötést, a kosárfonást, egy kis faragást, mert ugy veszik észre, hogy ha nem csordul, hát csöppen s télen, mikor oly vékonyan gurul a garas, aki a két kezemunkájából a nagy kedvvel fogadja a munkanyújtó, a bár kis keresetet nyújtó alkalmakat. És a kis szociális akcióban megszivlelendő vonás, hogy a falunak győnébb nemét is foglalkoztatja. A falu asszonyainak leányainak is ad dolgot, nekik való működési tért jelöl: a háztartási foglalkozás keretében jut nekik háziipari foglalkozás. A gyümölcs és zöldség feldolgozási és eltarítási módjai ismertetésével juttatja őket új ismeretek birtokába s ennek nyomán új keresethez.

Azért szeretettel nézzük éppen a szervezkedés idejében a falu népét, a hogyan a téli akciókat fogadja és folkarolja. Minden indítvány azt igazolja, hogy csak a foglalkoztatás alkalmát kellett megadni a népünknek: hajlandósága feljő fordult. Reménységgel sorakozik és ajka hálászóra nyílik az iránt, ki jobb sorsukat nemes tördéssel, nagy előre látással mind több és többnek szerzi meg, hogy télen által ne a télen sivárság ködös gondolatai süggeszszók, keserűsék lelkét.

A népgyűléshez.

— Az „Egy kis kiigazítás” helyreigazítása. —

A „Székelyföld hasábjain irtakat kiigazítják a „Székely Ujságban”, még pedig egy haladó „stilita”. A küzdelem egyenlőtlensége dacára, mint szerény kezdő bátorodom egy pár megjegyzéssel szolgálni a testvérlapnak. Ha Ábelnek testvére volt Kain mért ne lehetne az nekünk a Székely Ujság? Ámbár sze-

— Valami Szekeres Ábel-féle nevet emlegetett.
— Jól van. Vezesse a dolgozó szobimba. Mindjárt felöltözöm s megyek.

Szekeres Ábel! Teremtő isten, micsoda rég nem hallott név ez! De azért a tulajdonosára tüstént visszaemlékeztem s az emlékezés alatt úgy éreztem magam, mintha huszonöt esztendővel fiatalabb volnék. Hevesebben dobbant meg a szívem s lelkemben rég elalélt emlékek serkentek életre e névnek hallatára. Szinte hallani véltem a tisztos, fekete falu székely kollégium hangos esengettyűjét, amint hívogat a reggeli órákra s önkénytelenül egy pár görög szó jutott az eszembe. Az ablakom alatt elmenő emberek lármája ugy tetszett, mintha az iskolai haszontalanok egykori tanulótlarsak zsvajgása volna. Még öltözködésem is szaporább lett sokkal a rendesnél: nehogy öreg tanárom után menjek be ismét az órára.

Mert hát Szekeres Ábel hajdanában tanulótlarsam volt, kivél ugyan ritkán tanultunk együtt, de mindig együtt verekedünk. A tagba szakadt nagy, otromba gyereket mindenki ismerte s minden osztályban az volt a „számárpád”, amelyikben ő ült. Mikor engem az iskolába vittek, két osztálylyal járt akkor előttem; s mikor az iskolát elhagyta, két osztálylyal jártam ér előtte. Nehéz feje nem birt a tudományokkal sehogy boldogulni, ámbár ő azt hitte, hogy csak a tanárok üldözik. Alig cseperedett fel embernyi suhanok: végképpen meggyűlölte a nyomtatott betűket. Hanem azért az érettségi vizsgát még a negyedik osztályban letette, ami különben nála csak annyiból állott, hogy a német nyelv professzorának az ablakát beverte s azzal elment haza falusi gazdának.

A mint öltözködés közben ezeken a régi dolgokon borongtam, felismertem a hangját is a másik szobából. Az egykori éreos hangon kiáltotta az ebédelőben rendező szolgáló leánynak:

— Hallja galambom! Hát itt a vendégeknek a szivarok hol állanak?

Nem kellett fáradoi a leánynak, mert e pillanatban én is beléptem a dolgozószobába.

— Szervusz, kedves Ábel!

— Szervusz, fiu!

És megölelt és megcsókolt a régi melegséggel.
— Hallottam a híradet: nagy ember lettél, az ország tüköre! Brávó, fiu!

Aztán megveregette a vállamat, nagy szeretettel és nagy erővel.

Ez a merészkedő viseelkedés még annak a boldog időnek volt a maradványa, mikor köztünk a legfőbb különbséget kiváltképp az tette, hogy ő erősebb volt mint én.

— Szép dolog tőled, hogy nem felejtettél el és meglátogattál.

Ábel kiegyenesedett és önértzetesen szólt:

— Mit? Hát olyan parasztnak gondolsz te engemet, hogy nem tudom, mi a kötelesség? Hiszen igaz, hogy én nem vagyok holmi tintanyaló ember, hanem csak afféle „földöpe”, aki abból él, hogy turja a mezőt, mint a vakondok, esztendőre-esztendőre, de azért csak számítok valamit a magam fajtája közt! Te, olyan ökre s olyan fia nincsen a faluban senkinek, mint nekem!

— Örövendek, Ábel!

Leült egy székre, elharapta egy szivarnak a végét és rágyújtott.

— Ne gondold, hogy olyan sült paraszt, semmi ember vagyok! Elismerem, hogy nem sokat tanul-

tam, hanem azért falun is csak surlódik az ember. Mi is hallunk a világról egyet-mást! Mi is tudjuk, hogy megölték a németek Kossuthot.

Szörnyű hangosan beszélt, amivel láthatólag mutatói akarta, hogy nincsen elmaradva nagyon a világtól.

Azonban hiába kiabált, mert egész külseje folyvást ellene szólt. A ruházatját akár el se hozta volna! Vastag vászon ing szürkéllett ki a barna daróc kabát alól s a kabátján hat gombháznak csak két gomb állott rendelkezésére. Hosszu száru, nehéz eszmat viselt, melynek gondozatlan fejbőrét vörösré esávézta otthon a mezők hajnali harmata. Feltört kezein erősen meglátszott az eke szarva és a nehéz kasza-munka.

— Tudod mért jöttem, hogy meglátogassalak olyan messze földről? — kérdezte tőlem komoly nyomatékkal.

— Nem tudom, Ábel; de jól tevéd, akármért jöttél.

— Persze az afféle híres uri emberek mindent elfelejtének! Emlékszel, hogy egyszer veled és Varga Sándorral mit fogadtunk volt a Maros partján? Azt fogadtuk, fráter, hogy felkeressük egymást huszonöt év múlva akkor és megiszunk a baráti poharat. Látod én emlékszem, pedig sok bajom van. Nem volt az a nap azóta, hogy eszembe ne jusson! Huszonöt esztendeje már, hogy éjjel-nappal számítgatom a fogadás idejét. Mig a tavaly letelt. De ti nem jöttetek felém, a szegény falusi paraszthoz. Na hát eljöttem én! Én a szavammal nem szoktam játszani.

Megvallom, hogy némi szégyenfélét éreztem magamban, mikor ez a faragatlan, becsületes ember arról a fogadásról beszélt, melyet valamikor három

mélyeskedni nem szokásom, de ha rá kényszerítenek megküzdöm a kezdet nehézségeivel ott is.

A haladás a nyájas idegennél, mint észre vettem, szellemi visszafejlődést jelent. Így örömet maradok inkább örökre kezdő. „Ki minnek nem mestere, annak megölje”. Évszázadok szomoru tapasztalataim megesontosodott arany igazság ez. Aminok eklátás bizonyítékát látom a vasárnapi népgyűlés kritikálásának kritikájában. A ki a mellét verve dörög, hogy ő milyen jó atyafi, aki kötes értékű frázisokkal akarja a komolyabb gondolkozásu higgadtabb tömeget a maga pártjára megnyerni, aki szívére tett kézzel és farizeus arccal lelkiismeretlenségről szónokol: csak szálljon magába és nézzon körül magán. Soha sem hisznek olyan embernek, ki állításait szívére tett kézzel bizonyítja. A politizálás közös szabadsága minden embernek; a különbség csak ott van, hogy az egyik érti hozzá, a másik nem. Lovagolni azon, hogy „classicitás” helyett „elasticitást” szed ki a szedő a nehezen olvasható kéziratból, és hogy a „pechelt” szó helytelenül van használva, — amit nota bene kétek, — olyan közönséges izgágáskodó eljárás, hogy szóra sem érdemes. Ha rosszul van mondva, érte jól. A mi a ki-rendelést illeti, lehet, hogy maguknál házi törvény, nálunk hála Istennek, nincs meg honosítva. Ohajtom az érdekelt tudomásra hozni, hogy egyáltalán nem volt a népgyűlés megkritizálása „szánalmas vergődés” hiszen az igazat leírni — higyje el — nagyon könnyű; hanem igenis erőlködést látok abban, hogy valaki az objectivitás rovására meoó magasztalást igyekezzék a közönség tudomására hozni oly eseményről, mely elfogulatlanul más kritikát nem érdemel. Ha erkölcsi szabadság önzetlen megnyilatkozása lett volna ama gyűlés, úgy alázattal emeltem volna le kalapomat és Kossuthként „meghajolnék a nemzet nagysága előtt”: de ha egy felizgatott, fanatizált tömeg, ujjong: nem látok benne szabadságot, hanem a szabadság egyik ferde kinövését, a lelketlen kolompok által irányított szabadságot. Ha az embereket talán borgőzön át, borközi állapotban a magasból korona értékben azaz duplán számított is, az az ezerekre menő tömeg még akkor sem üti meg az 1000-et sem. Nem állítom egy szóval sem, hogy a népgyűlés csöselékből állott volna, csak azt mondtam, hogy nagyobb része vasárnapi szórakozást kereső iparos segédek, inasok, cselédékből vagyis olyanokból állott, akik választói joggal nem bírnak; azt meg azonban most is állítom, hogy a városi derekabb, vagyonos iparos polgárság távol tartotta magát a népgyűléstől s ezt bizonyítják ha kell, szavahihető egyének az ellenpártból is. Nagyon

kevés különbség az, hogy ki olvasta fel a határozati javaslatot, — amely a párt politikai actiójának kifejezéseként üdvözölhető, — a lényeg még is csak a javaslat marad és nem a személy.

A két tanár és három más ur előtti „csak” szócska nem magyarázható helyes gondolkozással arra, hogy én a tanári állást akartam volna kicsinyíteni; ilyen soha sem tettem; a „csak” szó a fővárosi vendégeket fogadó polgárság számának csekélységét akarta szemléltetőbbé tenni. Ráth Endre képviselő ur a mint előre hirdetve volt, beszámolót jött tartani, hogy időközben mást gondolt, — mint soraiból kivettem, — én nem tudtam róla. Beszámolómnak tartottam. Mert ha még az sem, akkor címet sem lehet adni annak a beszédnek.

Ami pedig a jó tanácsait illeti, tartsa meg magának, nagyobb szüksége van rá, mint nekem. Okos emberek tanácsa, bármily politikai nézettel birjanak legyen, mindig nyitott fülekre talál nálam, hanem az öné előtt gyapotot kell dugnom belé.

Végül ami a szerkesztőség zseniáltságával stb. gunyolódást illeti: arra nem reflektálunk; hiszen mindenki nem lehet oly fényes tehetségű, mint a cikkirő; de a szerkesztő — határozottan állítjuk — nem is fogja őt, sem mást soha a piszkolódás, gunyolódás, személyeskedés terére követni; az lévén az elve, hogy sokkal jobb csendben, szerény tehetőséggel önzetlenül szolgálni a köz javára, mint bármily ragyogó képességgel, de kézzelfogható fennhájással, merő elfogultságból, és csupán politikai nézeteltérés folytán — még a való igazságot is letagadni. Épen azért minden további vitakozás elől kitér úgy a szerkesztő, mint a jelenlét.

NAPI HIREK.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter a közdivás ár helyi adóhivatalhoz Fehérvári István újvidéki adóhivatali gyakorlatokat ideiglenes minőségű adótitkárrá nevezte ki.

— Képviselőtestületi ülés. Kézdivásárhely város képviselőtestülete dec. 6-án közgyűlést tartott, melynek főbb tárgyai a következők voltak. Dr. Török A. polgármester meleg hangon parentálja el Balogh János ellenőrt, ki hosszú időn át pontos tisztviselője volt a városnak. A képviselői őszinte részvétét fejezi ki s ez a boldogult fiával átiratban is tudatandó. Az ellenőri állás nem tölteti be, mivel teendők a számvéző végzi; a városi szabályrendelet ekként átdolgozandó. Az alkapitányi állás betöltése céljából pályázat hirdetése határozatott el. Felsőbb leírások kerültek ezután sorra, melyek szerint a gyámpénztári szabályrendelet, az 1903. évi

számadás, az 1905. évi költségvetés jóváhagyatott. A városi tisztviselők fizetési szabályrendelete nem hagyatván jóvá, az újból kérendő. A második óvoda felállításához nem járult hozzá a képviselőlet, mivel nagyon kevés az óvoda járó gyermek; sőt a jelenlegi személyzet apasztása határozatott el. A legtöbb adófizetők 1905. évi jegyzéke elfogadtatott, ellenben nem fogadtatott el a Katrova erdő használása ügyében kiküldött bizottság jelentése; az erre vonatkozó királyi adománylevél lefordítása, a tagok közötti kiosztása s a helyi lapokban való közlése a tanácsnak meghagyatott. A Rudolf-kórház igazgatóságába Dr. Vargha Béla és Török József pénztári választottak meg. A központi választmány s a mezőgazdasági bizottság tagjai újból megválasztottak, új tag az utóbbiban Kovács János. Az erdőéri nyugdíjalap javára 10 korona az áll. iskola nevelői otthóna javára 100 K. szavaztatott meg. A Szotzyri Balázstól elfoglalt telekrész négy-szögméterenkint 20 koronával fizetetik. Végül a házaló kereskedésnek a városon eltiltásáról alkotott szabályrendelet egyhangulag elfogadtatott.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a dálnoki állami iskolánál év tizedekkel ezelőtt beszüntetett negyedik tanítói állást újból rendszerezítvén, ezen állásra Veres Ilona okleveles tanítónőt nevezte ki rendes tanítónőnek. A gondnokság — mint lapunknak írják — a kinevezést azzal vette tudomásul, hogy szeretne volna, ha az ez ügyben fellelvő kérését a Miniszter ur tekintetbe vette volna és az állásra a helybeli kántort alkalmazta volna, hogy az egyház és iskola köteleke szorosabbra fűződött volna.

— A kinematograf Dálnokban. Jó ha nekünk is jut az efféléből, mert ránk fér egy kis művelődés. De már olyan alakban nem kérünk, a hogy december 4-én este kaptuk. Délután mindjárt bejárta a művész gárda a nagy dobbal és még egyéb apró hangszerral a falut, hírül adván eleveneknek és holtaknak, hogy este művész estély lesz a kántori lakon. Gyönyörködni lehet csekély belépő díjért előbb lábművészetben, majd mozgó fényképekben. Ez utóbbi szolgált inkább csalogatónak, mert ilyen falun nem mindennap mutogatnak. Este mentek is szép számmal mindenféle uri és közönséges népségek az előadásra. A lábművészet minden szerencsétlenség nélkül végződött. Jöttek a mozgó képek. Sándor király meggyilkolása, részletek az orosz-japán háborúból stb. Épen ott jártak, mikor a kántort a posztton a medve háborgatja. Készülődött egy fára föl, mikor a ponyva, mely a gépezetet eltakarta lángra lobbant. A hogy a nép észrevette, elkiáltott-

boldog gyermek tett a Maros partján, de melyet za élet nekem bizony már régen kivet a fejből!

Mentegetőztem:

— Hogyne emlékezném! De lásd . . .

— Ne hazudj, fiu! — vágta el a szavam. —

Te nem emlékszel már, valamint, hogy Varga Sándor sem tud immár róla.

Lehorgasztotta a fejét és elgondolkozott.

— Vargát is meglátogattam, — mondá kevés idő múlva. — Róla is hallottam. Jó hivatala van a kölyköknek, azt beszélük.

Szelid lemondással bólogatta a fejét.

— Hát . . . nektek áll a világ, nem nekem!

Hirtelen félbehagyta ezt és egészen közel hajolt hozzám:

— Te! Hát Varga látogat meg sokszor?

— Nem volt nálam soha.

— Komisz, ordináré ember! Hát nem tud feljönni hozzád legalább egy rövid hátre egész család-jával? Hiszen itt jól elfértek! Na, ezért, ne félj, lehordom a kölyköket!

Akaratlanul elmosolyodtam, amint tovább aggodalmaskodik.

— Félek, hogy az a kölyök elparasztosodik, ha még a legjobb barátaitól is így visszahuzza magát. Mi lett volna belőlem eddig, ha hébe korbá egy-egy urral össze nem vetődtem volna és nem surlódnám köztök!

Nagyot futt és fölállt a helyéről. Jelentős szemhunyorítás kíséretében intett nekem, hogy várjak csak egy kicsit. Aztán az ajtó mögé sietett egy székhöz, ahol a roppant nagy köpönyege hevert. Azt egy darabig forgatta, gyurta jobbra, balra, míg utoljára kivett belőle zsebéből egy kék keszkenőbe csomagolt valamit.

— Nem jöttem üres kézzel, fiu! Hoztam neked is valamit, — mondá, a keszkenőt kibontogatva, nagy óvatossággal.

És kigöngyölt belőle egy szakadozott könyvet s átnyújtotta nekem:

— Neszel! Te sok uri asszonnyal és emberrel állsz levelezésben. Ennek a könyvnek hasznát lehet venni. A feleségem hozta a házukhoz s rég elhatároztam vele, hogy neked fogom adni. Te okos ember vagy, de az okos ember is lehet még okosabb. Ezt én mondom!

Elvettem a könyvet és szépen meg köszöntem. Valami ügyügy munka volt: kész levelek, verses köszöntők jámbor gyűjteménye, apró emberek számára.

E közben a feleségem is bevetődött hozzánk. Bemutattam az asszonyt az Ábel, aki örömeiben azt se tudta: hova legyen.

— Csókolom a kezeit, naescsád lelkem!

És úgy meg csókolta, hogy piros lett a helye, mintha csalán esiepte volna meg.

Többet nem tudott szólni, csak nézett hol rám hol meg az asszonyra és könybe lábbadt szemmel csóválta a fejét.

Mikor aztán a feleségem ismét eltávozott, jóságos szigorról a szemem közé nézett:

— Megbecsüld ezt az asszonyt, fiu! Ezt az Isten is neked teremtette!

S mellőkenes utána veté:

— Különbben az enyém is jó nekem.

Az ebédet vígan költöttük el. Szekeres Ábel rengeteg sok gyermekkori erőnyt mesélt el a múltból, melyekre most is úgy emlékezett még, mint én a tegnapi dolgokra. Látszott, hogy az ő életében

azoknál pontosabb esemény édes-kevés történik azóta.

Délután, diskurálás közben, meg kérdeztem tőle:

— Ugy-e, Ábel, te még nem jártál itt Budapesten?

— Nem én soha. Örövendek, hogy láttam. Bolond egy nagy város!

— De hiszen te nem láttál még semmit, csak egy néhány utcát. Pedig van itt sok megnézni való.

— Mi a patvar?

— Például ma este nézd meg a színházat.

Tagidólag intett a kezével:

— Nem kell nekem! Nem szeretem én a komédiát. Egyenes ember voltam egész életemben.

De egy kevés idő múlva megfogta a kezem és azt mondta:

— Te! Hallottam nálunk, hogy mutogatnak itt egy négy mázsás kisasszonyt. Igaz?

— Lehet!

— Na azt mégis szeretném megnézni, ha immár itt vagyok.

Néhány percig gondolkozott s azután folytató:

— Különbben nem lehet. Ma este okvetlen haza kell utaznom: az egyik tehenem borjuzó. Félek, nehogy baj történjék, ha nem vagyok otthon.

És este csakugyan vissza is utazott távoli, békességes falujába, hogy turja tovább a mező görögjét és minden nap egy napot öregedjék.

En pedig még az ágyamban is, folyvást azon gondolkoztam, hogy az élet utai mennyire szétvál-nak, ha egyszer az iskola falait elhagyók! . . .

ták: Menekülni! A művész a gépet az ajtón kivette, melyből a benne lévő acetilén kiömlött és hatalmas lánggal égett, elzárva a kijárást. A nép ijedségében az ablakokon nyakra-főre rohant ki és úgy menekült a szabadba. Ott künn a férj kereste feleségét, a feleség a gyerekeket, a gyerekek az apát és anyát. Volt kiabálás és egymás eltaposása, egész hábeli zavar. Történtek kisebb horzsolások, zúzódások, kalap, ruha összeeserelések, de ezek pótolhatók. Pótolhatatlan a művész kára, mert ő a képek és a gép megsemmisülésével kenyér keresőjét veszítette. El is volt keseredve szegény, de segíteni a baján már nem lehetett.

— A népszanatorium sorsjáték. A József főherceg szanatoriumi sorsjáték sikere oly lelkesen működő hölgygárda fáradhatatlan buzgósa következtében biztosítva van. De a nemes emberbaráti

célt kellőleg méltányolva, ez a sorsjáték már magában is méltó a legteljesebb pártolására. Az egyesület elnöksége elhatározta, hogy a hatóságilag 22.000 koronára becsült komplett brillians ékszer nemesak a fővárosban, de az ország nagyobb városában is közszemlére teszi. Erről a főnyereményről a következőket mondhatjuk. Azoknak az addig is önfeláldozással buzgólkodó hölgyeknek a kiknek módjukban volt a gyönyörű kollekciót látni, edanyilatkoztak, hogy a József Főherceg Szanatorium Egyesület nem kívánja ellenszolgáltatás nélkül a jótékonyt.

— Vidéki pénzügyi tisztviselők tömörülése. Vasárnap alakult meg Budapesten a Vidéki Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesülete. A szép számban megjelent tisztviselőket Vörös László nyugalmazott államtitkár, elnök fűvőzölte. Az alapszabálytervezet elfogadása után megválasztották a

tisztikart. Elnök lett Vörös László, alelnök lovag Fertnthal Gyusztáv (M. Várhely, számvizsgálók Páter János (Kun-Szt. Miklós), Niezner Zsigmond (Nyitra) és Koszorus Gyula (Czepléd). Választottak azonkívül harmincöt tagu választmányt is, a melyet azonban ötven tagra bármikor kiegészíthet a közgyűlés.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik megboldogult felejtethetetlen jó atyám halála alkalmával részvételükkel felkerestek, mélyen érzett háláért köszönetemet nyilvánítom. Kvárhely, 1904. dec. 6. Balogh János m. k. adótiszt.

— Remekhangú tiszta új cimbalom, melyet a hírneves Schunda cégtől Lányi Géza a népszínház cimbalom művésze személyesen választott Budapesten 240 koronáért eladó. Bővebb tudósítást ad a kiadóhivatal.

Hirdetések.

Egy jókarban levő, használt gőzcséplőgép garnitúra 6 lőerejű, a mozdony Micholron-fele gyártmány, cséplőszekrény magyar állami gyárból való teljes felszereléssel együtt jutányosan

ELADÓ.

Értekezhetni Damokos Ödön tulajdonossal Alsócsérnátonban.

(153. 1-2.)

Oroszfalvi határon levő

tégla gyáramat

örök áron eladom.

Dávid Antal.

(152. 2-3.)

ELADÓ HÁZ!

Néhai Özv. Szócs Ferencné-féle ház szabad kézből

ELADÓ.

Értekezhetni levélben Szócs József-el Szászváros.

(150. 2-2.)

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bál, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel, melyek a szallagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok. Emlékkönyvek.

Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmokönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanszerek és naptárok dus választékban.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gózerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir-, írószer- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó”-fele gyógytár mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra elláttatom ércsarkokkal, miáltal azok tiszteert tartósabbakká válnak. Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fülsők, bajszkefék. Továbbá acél- és nikkell remontoar zsebórák, pisztolyok, revolverek, szemüvegek, hegedűhurok, evikkek, olvasók, borotvák

Butorraktáromban mindigállandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoscsikat, ablak carnisokat, hajlitott és

préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és ötszékényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg ujonnan berendezett asztalos műhelyemben kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítettetek s olcsó árak mellett bocsátok szíves rendelkezésre.